

К., 2012.

3. Про трубопровідний транспорт: Закон України від 15.05.96 // ВВР. - 1996. - № 29. - Ст. 139
4. Інструкція з організації взаємодії органів досудового розслідування з іншими органами та підрозділами внутрішніх справ у попередженні, виявленні та розслідуванні кримінальних правопорушень: Наказ МВС України від 23.08.2012 р. № 700.

Надійшла до редакції 01.11.2012

СІРКО Б.П.,

кандидат юридичних наук, доцент
(Чернівецький факультет Національного
університету «Одеська юридична академія»)

УДК 347.963

ОСОБЛИВОСТІ ПРОКУРОРСЬКОГО НАГЛЯДУ ЗА ДОДЕРЖАННЯМ ЗАКОНІВ ПРИ РОЗСЛІДУВАННІ РОЗКРИТТЯ МАЙНА ПАСАЖИРІВ НА ЗАЛІЗНИЧНОМУ ТРАНСПОРТІ

Досліджено основні проблеми у розслідуванні злочинів, здійснених на залізничному транспорті. Надано приклади здійснених злочинів, їх характеристика та особливості прокурорського нагляду в таких випадках.

я ц 4 я ц злочин, прокурор, здійснювати злочин, місце злочину, залізничний транспорт, майно пасажирів, слідство, обвинувачений.

Исследуются основные проблемы в расследовании преступлений, осуществленных на железнодорожном транспорте. Подаются примеры осуществленных преступлений, их характеристика и особенности прокурорского надзора в таких случаях.

я ц 4 я ц преступление, прокурор, осуществляют преступление, место преступления, железнодорожный транспорт, имущество пассажиров, следствие, обвиняемого.

The basic problems in investigation the crimes committed in the railway transport are carried out in the article. The examples of committed crimes, their characteristics and peculiarities of directorate of public prosecutions are set up.

Keywords: *crime, prosecutor, to commit a crime, place of crime, railway transport, property of passengers, investigation, defendant.*

Проблема здійснення прокурором функції нагляду за додержанням законів органами досудового слідства має комплексний характер та вимагає дослідження з позицій теорії прокурорського нагляду, кримінального процесу та криміналістики. У листі зауважень від 22.01.2008 р. Генеральний прокурор України з урахуванням транспортних подій, які мали місце протягом 2007 р., вказав, що діяльність транспортних прокурорів потребує активізації, так як стан прокурорського нагляду за додержанням законів, спрямованих на боротьбу з розкраданнями майна пасажирів, залишається недостатнім [1, с. 2].

У науковій літературі особливості прокурорського нагляду вивчали Г.С. Казинян, В.Г. Красильников, М.О. Меркулов, А.М. Наумов, А.М. Нудельштейн, С.В. Продайко, О.С. Титова, О.О. Юхно та ін.

Метою даної статті є дослідження основних проблем у розслідуванні злочинів, здійснених на залізничному транспорті.

Як свідчать матеріали прокурорського нагляду за законністю дізнання та досудового слідства, найпоширенішим видом злочину на підприємствах залізничного транспорту є розкрадання багажу та іншого особистого майна громадян (валіз, коробок, мобільних телефонів, гаманців і жіночих сумочок, документів), а середня сума викраденого складає майже 1500 грн. Нерідко вчиненню злочинів сприяє недбалість з боку самих громадян, які залишають вищевказані речі без нагляду або вживають в надмірних дозах алкогольні напої (в тому числі запропоновані зловмисниками з домішкою снодійних препаратів). У таких випадках встановити їх досить складно, хоча постійно ведеться робота з виявлення та постановки на облік осіб, які «займаються» крадіжками у поїздах.

Ефективність розслідування цих злочинів також тісно пов'язана з дієвістю прокурорсь-

кого нагляду. З позиції системного підходу нагляд транспортного прокурора за їх розслідуванням є структурним елементом системи розслідування в цілому, що свідчить про тісний взаємозв'язок обох систем. Тому удосконалення нагляду у цій сфері передусім пов'язано з вивченням закономірностей розслідування зазначених злочинів, що дозволяє сформулювати певні моделі розслідування і наглядової діяльності прокурора.

Прокурор, здійснюючи нагляд за розслідуванням роботи крадіжок багажу пасажирів на залізничному транспорті, повинен враховувати особливості роботи ЛВ ОВС з виявлення та розслідування злочинів даної категорії.

До таких особливостей належить передусім обмеженість часу, в межах якого необхідно провести невідкладні оперативно-розшукові заходи і слідчі дії. У разі надходження до чергової частини ЛВ ОВС повідомлення про злочин, вчинений щодо пасажирів, протягом зупинки поїзда на залізничному вокзалі працівники слідчо-оперативної групи повинні перевірити на причетність до вчинення злочину пасажирів, які вийшли з поїзда. Якщо серед них не виявиться підозрюваного, слідчо-оперативна група сідає у потяг для проведення слідчих дій та оперативно-пошукових заходів. Завдання ускладнюється, коли поїзд рухається в напрямку іншої держави, і відстань від станції, де отримане повідомлення про подію, до державного кордону є незначною, оскільки слідчо-оперативні заходи мають бути проведені до перетину державного кордону. Також розслідування ускладнюється через знаходження місця постійного проживання потерпілих на значній відстані від місця виявлення злочину або за межами держави. При цьому потрібно враховувати, що для розгляду матеріалів законодавством встановлено дуже стислі строки. Тому прокурор зобов'язаний вжити заходів до забезпечення своєчасності, якості і повноти дослідчих перевірок, обґрунтованість прийнятих за ним рішень; запобігати зволіканню з порушенням кримінальних справ за наявності очевидних ознак злочину, на що звертається увага у наказі Генерального прокурора України «Про внесення змін до наказу Генерального прокурора України від 19.09.2005 р. № 4 гн».

Уже на початкових стадіях провадження прокурору часто доводиться вирішувати питання про передачу справи за підслідністю. Відповідно до ч. 1 ст. 218 КПК України досудове слідство провадиться в тому районі, де вчинено злочин. Коли місце вчинення злочину невідоме, а також з метою найбільш швидкого і повного розслідування його, слідство може провадитися за місцем виявлення злочину, за місцем перебування підозрюваного, обвинуваченого, або за місцем перебування більшості свідків чи за визначенням прокурора.

Маршрут руху пасажирів переважно пролягає територією різних залізниць України (Донецькою, Львівською, Одеською, Придніпровською, Південною, Південно-Західною) і через різні станції. У зв'язку з цим встановити місце вчинення розкрадання багажу, як правило, дуже складно, а інколи взагалі неможливо. Заява ж про викрадення багажу чи іншого майна часто подається на кінцевій станції маршруту пасажирів. Відповідно до вказаного у заяві місця вчинення злочину визначають територіальну підслідність і для вирішення цього питання направляють кримінальну справу прокурору. Проте, як передбачає вказівка Генеральної прокуратури України, МВС України і Міністерства транспорту України від 22.03.1996 р. № 23-21/55/3-603, у будь-якому випадку передача матеріалів прокурору для вирішення питання про підслідність можлива лише після виконання всіх невідкладних слідчих дій і тільки за умови встановлення у процесі розслідування місця вчинення злочину [4].

У зв'язку з цим прокурор, на думку О.Чувилева, повинен звертати увагу службових осіб ЛВ ОВС на транспорті на необхідність відразу після отримання первинної інформації про злочин провести дії, спрямовані на з'ясування та документування відомостей про особу, яка повідомила про подію; перевірку інформації, що міститься у повідомленні, та джерел отримання заявником даної інформації; встановлення відносин заявника та злочинця, кількості злочинців, їх ознак, інших відомостей, використання яких дозволить організувати їх переслідування та затримання [15, с. 26-27]. До таких дій належить і отримання пояснень заявника, встановлення кола свідків-очевидців, які також допитуються.

Особлива увага прокурором повинна звертатися на усунення недоліків у роботі слідчого та дізнавача, а також на недопущення ними порушень чинного законодавства. Найтипівіші з таких порушень висвітлюються С. Ольковим [5, с. 268] та підтверджуються результатами проведеного нами опитування працівників транспортних прокуратур. 50 (66 %) опитаних визнали,

що найчастіше у справах про розкрадання майна пасажирів на залізничному транспорті під час провадження дослідчої перевірки допускається фальсифікація її матеріалів. 40 (52 %) опитаних погодились з тим, що мають місце порушення строків проведення дослідчої перевірки. На неповноту дослідчої перевірки, а також на вчинення слідчих дій, які не дозволені на етапі дослідчої перевірки, вказали відповідно 52 (68 %) та 32 (42 %) опитаних.

Так, після прийняття до провадження кримінальної справи, порушеної 01.03.2001 р. за фактом крадіжки у приміщенні ресторану на залізничній станції, слідчим СВ ЛВ ОВС проведено одну слідчу дію і станом на 18.06.2007 р. рішення у ній не було прийняте. Внаслідок цього існують реальні підстави стверджувати, що особа, яка вчинила цей злочин, уникла відповідальності. Вказані порушення мають непоодинокий характер [6, с. 26-27]. Це певною мірою можна пояснити тим, що законодавство не враховує особливих умов розгляду заяв і повідомлень про злочини, що впливає і на умови здійснення транспортною прокуратурою нагляду за додержанням законів при проведенні дізнання. У багатьох випадках заяви про злочини вимагають ретельної перевірки. Крім того, як вважає В. Зеленецький, прокурор не завжди поінформований про отриманні заяви або повідомлення про злочин і, відповідно, не вживає заходів щодо попередження порушень строків вирішення тієї чи іншої заяви або повідомлення про злочин [7, с. 13].

Дії прокурора на стадії порушення кримінальної справи про викрадення багажу чи іншого майна пасажирів на залізничному транспорті визначаються перш за все місцем вчинення злочину. У випадку вчинення злочину у поїзді далекого сполучення заява приймається нарядом супроводу, до якого входять працівники транспортної міліції, які виконують функції з охорони громадського порядку під час прямування поїзда від пункту відправлення до пункту призначення. На них покладається обов'язок проведення дослідчої перевірки. У випадку знаходження у поїзді особи, яка обгрунтовано підозрюється у крадіжці, один із працівників разом із зібраними матеріалами, а також з підозрюваним і потерпілим за його згодою сходять на найближчій станції, де у ЛВ ОВС на транспорті є черговий слідчий.

Прокурор не повинен вимагати від слідчого встановлення у цій стадії розслідування злочину всіх ознак його складу. Вони мають бути достатніми лише для вирішення питання про початок кримінального провадження. Якщо особа, причетна до вчинення злочину, не встановлена, то матеріал дослідчої перевірки формується під час руху поїзда. Одночасно повинні вживатися заходи до встановлення та затримання злочинця. Після цього наряд супроводу прямує до станції свого призначення і там, у місцевому ЛВ міліції реєструє матеріал і направляє його за територіальною належністю.

Вказані обставини зумовлюються необхідністю окремого правового регулювання порядку приймання, реєстрації та розгляду в ОВС на транспорті заяв і повідомлень про злочини, що вчинені або готуються, який вирішував би вказані питання із урахуванням особливостей діяльності транспортної міліції та прокурорів, які здійснюють нагляд за діяльністю її підрозділів, шляхом затвердження спеціальної інструкції.

Прокурор повинен звертати увагу також на обставини, які дозволяють скоротити строки перевірки у поїздах далекого прямування. До цих обставин належить обмеженість простору, в межах якого проводиться перевірка, присутність свідків-очевидців на місці події тощо.

Прокурор повинен стежити за тим, щоб кримінальні справи про розкрадання майна та багажу пасажирів у приміських поїздах порушувалися тими ЛВ ОВС, на території оперативного обслуговування яких було вчинено злочин. Злочини, вчинені на території вокзалів, підслідні ЛВ ОВС, які розташовані у межах вокзальних комплексів.

Вирішивши питання про достатність приводів і підстав до порушення кримінального провадження, прокурор повинен перевірити належність фіксації доказів, проведення зі свідками і потерпілими невідкладних слідчих дій на початковому етапі розслідування. Зволікання з їх проведенням може призвести до неможливості їх встановлення та отримання від них інформації про обставини вчиненого злочину.

Якщо приводом до порушення кримінальної справи була заява потерпілого, прокурор повинен з'ясувати повноту та об'єктивність проведеної органом дізнання та слідчим дослідчої перевірки обставин, викладених у заяві. Як вказує В. Красильников, на прокурора покладається також обов'язок перевірити законність і достатність проведених оперуповноваженими ВКР заходів щодо пошуку злочинця "по гарячих слідах"; підготовки і передачі інформації про при-

кмети злочинця, викраденого майна для орієнтування сусідніх транспортних і територіальних ОВС; перевірки за дактилоскопічними та іншими обліками слідів рук злочинця, залишених на місці події; виявлення осіб, схильних до вчинення даного виду злочинів та перевірки осіб, які перебувають на оперативно-профілактичному обліку; проведення оперативно-розшукових заходів на вокзалах, станціях, ринках, інших можливих місцях збуту викрадених речей [8, с. 91]. також з'ясується, чи проводились за участю заявника огляд місця подій (приміщення вокзалу, купе вагону тощо), а також чи перевірялась відсутність у заявника тих речей, про викрадення яких він заявив, чи знаходилися вони у нього до викрадення.

Прокурор повинен також перевірити достатність вжитих заходів для встановлення можливого інсценування викрадення майна. Ознаками несумлінності заявника можуть бути суперечності пояснень і показань, відсутність документів, які підтверджують факт придбання речей, пояснення інших осіб, які вказують на обставини, що суперечать поясненням потерпілого тощо.

Прокурор повинен перевірити достатність вжитих заходів для встановлення можливого інсценування викрадення майна. Ознаками несумлінності заявника можуть бути суперечності пояснень і показань, відсутність документів, які підтверджують факт придбання речей, пояснення інших осіб, які вказують на обставини, що суперечать поясненням потерпілого тощо.

У тих випадках, коли потерпілий під час вчинення злочину не усвідомлював того, що відбувається (перебував у стані алкогольного чи наркотичного сп'яніння, стані психічного розладу тощо) або у випадках відсутності у нього фізичної можливості написати заяву власноручно (вчинення щодо нього розбою із застосуванням сильнодіючих речовин, втрата свідомості) прокурор повинен звертати увагу працівників транспортної міліції на необхідність оформлення рапортом факту виявлення ознак злочину про викрадення багажу чи іншого майна пасажирів.

Слід підкреслити, що в цих та інших випадках, коли з самого початку є очевидним злочинне посягання як на майно, так і на життя і здоров'я потерпілого, кримінальне провадження має порушуватись невідкладно. Сам по собі намір провести спочатку дослідчу перевірку прокурор має розцінювати як грубе порушення закону і прав потерпілого, а можливо, і як спробу ухилитись від прийняття законного рішення.

Якщо такі факти мали місце на території залізничного вокзалу, де знаходиться медичний пункт, то його працівники можуть надати першу медичну допомогу, зафіксувати побой, зробити попередні висновки про стан здоров'я потерпілого, а у випадках більш складних травм – направити його у лікувальні установи. У випадках завдання тілесних ушкоджень під час викрадення майна пасажирів у поїзді залежно від ситуації медичне освідування проводиться або у найближчому медичному пункті, або у медичному пункті, розташованому за місцем вирішення заяви про вчинений злочин.

Прокурор повинен також вивчити матеріали дослідчої перевірки або кримінальної справи на предмет достатності вжитих заходів до фіксації слідів насильства не тільки на тілі потерпілого, але й на його одязі та речах. У зв'язку з цим під час провадження освідування повинна констатуватись лише наявність конкретних слідів. Жодні висновки щодо їх походження та момент утворення у протоколі цієї слідчої дії фіксуватись не повинні.

Потерпілий може відмовлятися від проходження освідування, але постанова слідчого про його проведення є обов'язковою, а тому підлягає виконанню у будь-якому випадку. Здійснюючи нагляд, прокурор має переконатися у дотриманні процесуальних вимог, встановлених для цієї слідчої дії.

Неприпустимим є проведення під приводом освідування особистого обшуку або огляду одягу та інших речей потерпілого з оформленням їх протоколом освідування. Незаконною необхідно визнати також практику підміни освідування отриманням зразків для порівняльного дослідження. Як вважає В. Очередін, оцінюючи правильність вибору слідчої дії, прокурор повинен виходити з того, що сліди злочину, які виявляються та фіксуються за результатами освідування, є унікальними і неповторними, а зразки можуть отримуватись неодноразово [10, с. 37].

Для вирішення питання про порушення кримінальної справи, кваліфікації скоєного злочину важливе значення має встановлення вартості викраденого майна. Згідно з чинним законодавством, кримінально-караним вважається викрадення майна, вартість якого перевищує

0,2 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, що станом на 01.11.2010 р. складає 90 гривень 70 копійок. Для встановлення вартості викраденого слідчий повинен отримати довідку спеціаліста, яка має доказове значення та якою повинен керуватися слідчий і прокурор при вирішенні питання про обґрунтованість порушення кримінальної справи.

Здійснюючи нагляд за додержанням законів органами дізнання та досудового слідства, прокурор, на думку А. Ломакіна, вирішує завдання не тільки кримінально-правового та процесуального характеру, але й пізнавальні, криміналістичні, кримінологічні та виховні шляхом спрямування діяльності, здійснюваної слідчим і дізнавачем, у потрібному напрямку шляхом дачі вказівок щодо встановлення певних обставин кримінальної справи і про виконання у зв'язку з цим конкретних слідчих дій [11, с. 88].

Прокурору необхідно передбачити комплекс оперативно-розшукових заходів і перелік невідкладних слідчих дій, виконання яких дозволить правильно кваліфікувати вчинене діяння та зібрати докази у короткий строк [12, с. 69]. Однією з таких дій у справах про викрадення майна пасажирів є огляд місця події.

Поряд з дотриманням процесуальних вимог і тактичних рекомендацій прокурор повинен звертати увагу слідчого на необхідність встановлення станції, до якої прямував поїзд, його номера і номера вагону, в якому вчинено злочин. Встановлення цих обставин ускладнюється, оскільки на момент фактичного проведення огляду поїзд і вагон перебувають у парках відстою чи на лінії. У зв'язку з цим прокурор повинен давати вказівки слідчому про обов'язковість залучення у таких випадках до огляду місця події потерпілого, що дозволяє встановити місцезнаходження викраденого майна до моменту вчинення злочину, зміни, які були внесені в обстановку на місці події тощо. Участь потерпілого у провадженні даної слідчої дії дозволяє також перевірити обставини, викладені ним у заяві про вчинений злочин, встановити очевидців злочину (особи, з якими потерпілий спілкувався безпосередньо перед викраденням, які перебували поряд з ним у момент його вчинення), отримати інформацію про місце перебування самого потерпілого під час вчинення злочину.

Для встановлення обставин вчинення даного виду злочину важливе значення має допит пасажирів, працівників залізничного транспорту, співробітників міліції, які здійснювали патрулювання на вокзалах, членів оперативних груп, які супроводжують поїзд, тощо.

Особлива увага прокурором повинна звертатись на ефективність допиту, що значною мірою залежить від місця його провадження (у вагоні поїзда чи на станції). Якщо допит проводиться у поїзді, для цього обирається вільне купе, щоб ніхто не зміг завадити встановленню психологічного контакту з допитуваним. Водночас прокурор повинен передбачати негативні наслідки проведення допиту у поїзді та критично оцінювати показання свідків. Як вказує А. Нудельштейн, необхідно враховувати, що при значному скупченні пасажирів в умовах обмеженого простору зростає ризик обміну між свідками інформацією, якою володіє кожен з них, можливість впливу одного свідка на показання іншого, а також з боку сторонніх осіб [9, с. 120]. Незважаючи на це, не рекомендується примушувати свідків зійти з поїзда на найближчій станції для допиту у ЛВ міліції. Неприйнятним є також примушування свідка відмовитися від поїздки у момент очікування поїзда: у такому випадку спочатку доцільно обмежитися коротким опитуванням, а більш детально допитати свідка – безпосередньо у вагоні поїзда.

Особливості допиту свідка пов'язані також зі встановленням його особи. У зв'язку з цим необхідно вивчити будь-які документи, які є у допитуваного, та вжити заходів до перевірки повідомлених ним біографічних даних.

При здійсненні нагляду прокурору слід враховувати такі обставини: 1) допит потерпілого, як правило, проводиться без попередньої підготовки, а тому повнота та об'єктивність отриманої інформації забезпечується умінням допитуючого швидко орієнтуватися в обстановці та обрати найбільш прийнятні тактичні прийоми допиту у максимально короткий період часу; 2) допит потерпілого відразу після огляду місця події дозволяє встановити ознаки злочинця та організувати його виявлення, запобігти впливу зацікавлених осіб з метою схилення його до дачі неправдивих показань; 3) допит окремих категорій потерпілих необхідно проводити негайно, оскільки після деяких роздумів щодо мотивів і мети своєї поведінки та дій злочинця потерпілий може відмовитися давати показання, якщо він сам допустив певні порушення норм чинного законодавства (наприклад, розпивав спиртні напої у купе вагону зі злочинцем); 4) під

час допиту потерпілого з'ясуванню підлягають такі питання: а) початкова та кінцева станції маршруту його руху; б) обставини виявлення факту зникнення майна; в) ознаки викраденого майна (назва, загальний вигляд, розміри, вага, колір, індивідуальні особливості, дефекти, упаковка тощо); г) вартість викраденого майна та його приналежність тому чи іншому суб'єкту; д) ознаки злочинців, наявність у потерпілого підозри щодо вчинення злочину певною особою; е) присутність на місці події інших осіб, які спостерігали за тим, що відбувається; є) висловлювання погроз чи застосування насильства з боку злочинця; ж) станція, на якій злочинці здійснили посадку та де вони зійшли.

В окремих випадках провадження невідкладних слідчих дій у справах про викрадення майна пасажирів вимагає безпосереднього втручання прокурора шляхом особистого керівництва процесом їх провадження, доручення проведення окремих слідчих, інших процесуальних дій чи розслідування злочину в цілому іншому слідчому.

Необхідність вжиття таких заходів найчастіше зумовлюється тим, що потерпілі та свідки, як правило, знаходяться у віддалених від місця провадження слідства місцях. Проведення слідчим ряду слідчих дій з потерпілим з огляду на низку об'єктивних обставин позбавляє його можливості одночасно провести допити свідків. Крім того, як правило, у провадженні слідчого одночасно перебуває декілька кримінальних справ, у кожній з яких необхідно провести комплекс невідкладних слідчих дій, у тому числі й у вечірній і нічний час. Це негативно впливає на якість розслідування та призводить до порушення вимог КПК України і визнання отриманих доказів недопустимими.

Отже, при здійсненні нагляду за законністю дій і рішень органів дізнання та досудового слідства під час розкриття і розслідування ними викрадення майна пасажирів прокурор має зробити все від нього залежне для забезпечення повноти і об'єктивності розслідування, захисту майнових прав осіб, яким надаються транспортні послуги, їх життя та здоров'я.

Результати узагальнення стану розслідування справ цієї категорії слід обговорювати на координаційних нарадах із затвердженням спільних заходів для покращення криміногенної ситуації. Як свідчить практика, велику користь може дати функціонування мобільних груп працівників міліції для відслідковування зграй злочинців, які проявляють підвищений інтерес до окремих категорій пасажирів, які повертаються із заробітків з Росії та інших країн і навіть обкладають їх своєрідною даниною. Рішуче припинення їх злочинної діяльності, як свідчать результати таких рейдів на залізницях Західної України, мають велике профілактичне значення.

Важливим завданням прокурора при здійсненні ним нагляду за розслідуванням злочинів зазначеної категорії є вжиття заходів щодо усунення обставин, які сприяли цим злочинам і які в багатьох випадках у ході розслідування не з'ясовуються, а відтак, і не усуваються.

Частина з них зумовлена порушенням порядку обслуговування пасажирів у поїздах і вагонах. До них, зокрема, слід віднести: вчинення злочинів злодіями-гастролерами за сприяння провідників і бригадирів поїздів; перевезення безквиткових пасажирів в коридорах і купе, що сприяє безладу у вагонах і скупченню великої кількості осіб; надання провідникам дозволу на перевезення ручної поклажі понад встановленої норми, через що інші пасажирів не мають можливості належним чином зберігати свої речі; проникнення у вагони підозрілих осіб під виглядом продажу сувенірів та друкованої продукції, професійних картярів тощо; відсутність у гарячу пору року кондиціонерів у вагонах, що змушує пасажирів відчиняти двері в купе у нічний час; функціонування лише одного туалету, через що пасажирів змушені тривалий час проводити в чергах, залишаючи свої речі та багаж без нагляду; відсутність належного реагування з боку провідників і співробітників міліції за фактами розпиття пасажирів спиртних напоїв; пияцтво провідників під час рейсу.

Крадіжкам і навіть розбійним нападам у приміщеннях і біля приміщень вокзалів сприяє погана організація патрулювання, недбале ставлення до нього, відсутність або несправність відео пристроїв і невикористання результатів відеоспостереження у лінійних відділах і пунктах міліції.

Здійснюючи нагляд, прокурор має з'ясувати, чи вчинялись заходи до встановлення цих обставин, і за наявності підстав давати слідчим органам відповідні вказівки.

Отже, нагляд за додержанням законів органами дізнання та досудового слідства під час розкриття і розслідування злочинів на транспорті є одним із найбільш складним видів прокурорської діяльності. Проблема реалізації транспортним прокурором повноважень, спрямованих

на реалізацію цієї функції, має комплексний характер і вимагає її дослідження з позицій теорії прокурорського нагляду, положень законодавства, що регулює діяльність об'єктів транспорту, кримінального процесу, кримінології та криміналістики.

Незважаючи на неодноразові зауваження Генерального прокурора України, стан прокурорського нагляду за додержанням законодавства про боротьбу зі злочинами на транспорті залишається недостатнім. Найбільше проблем виникає у транспортного прокурора на початкових стадіях розслідування, коли необхідно встановити особу злочинця, спосіб, точне місце та час вчиненого діяння, наявність у ньому ознак складу конкретного злочину.

Список використаної літератури:

1. Лист-зауваження Генерального прокурора України від 22.01.2008 р. № 08/1-2554 (вих. 08-740КВ) // Архів Чернівецької транспортної прокуратури. Наряд № 13: Переписка з питань нагляду за додержанням законів органами внутрішніх справ при здійсненні оперативно-розшукової діяльності, дізнання, досудового слідства. – 2008. – С. 2.
2. Про внесення змін до наказу Генерального прокурора України від 19 вересня 2005 року № 4гн: Наказ Генерального прокурора України від 28.05.2008 р. № 4гн-3 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.nau.ua/doc/?code=v0004900-08>.
3. Кримінально-процесуальний Кодекс України. – Суми, 2012.
4. Про порядок реагування на ознаки злочину, розглядання заяв та повідомлень про крадіжки вантажу: Вказівка Генеральної прокуратури України, МВС України, Міністерства транспорту України від 22.03.1996 р. № 23-21/55/3-603 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.gp.gov.ua/>.
5. Ольков С.Г. Уголовно-процессуальные нарушения. – Тюмень, 1996.
6. Подання про усунення порушень законів, допущених слідчими СВ ЛВ на станції Івано-Франківськ при провадженні досудового слідства у кримінальних справах про злочини проти власності // Архів Івано-Франківської транспортної прокуратури. Наряд № 19: подання та постанови про порушення дисциплінарних проваджень. – 2007. – С. 26-27.
7. Зеленецький В.С. Прокурорский надзор за исполнением органами дознания и досудебного следствия законов при приеме, регистрации, проверке и разрешении заявлений и сообщений о преступлениях: Монография.–Х., 2004.
8. Красильников В.Г. Криминалистическое и оперативно-розыскное обеспечение раскрытия краж на объектах железнодорожного транспорта: Дис. ... канд. юрид. наук. – Ижевск, 2004.
9. Нудельштейн А.М. Расследование хищений имущества пассажиров на железнодорожном транспорте: Дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.09. – М., 2008.
10. Очередин В.Т. Допустимость и недопустимость по уголовным делам доказательств: Учеб.-метод. пособ. – Волгоград, 1998.
11. Ломакін А. Завдання прокурора району у досудовому провадженні // Вісник прокуратури. – 2010. – № 3. – С. 86-92.
12. Шепель В.А. Расследование краж нефтепродуктов, совершаемых при их хранении и транспортировке: Дис. ... канд. юрид. наук. – Омск, 2004.
13. Шандула А.А. Проблемы взаимодействия прокурорского надзора и контроля на железнодорожном транспорте // Проблемы законности: Респ. міжвідом. наук. зб. / Відп. ред. В.Я. Тацій. – Х., 1999. – Вип. 40. – С. 207-213.
14. Раскрытие неочевидных преступлений. Организация и тактика / Под ред. А.А. Чувилева. – М., 1991.
15. Сірко Б.П. Правові аспекти прокурорського нагляду за розкриттям та розслідуванням розкрадання майна пасажирів на залізничному транспорті // Університетські наукові записки. Часопис Хмельницького університету управління і права. – 2010. – № 4. – С. 230-237.
16. Казинян Г.С., Соловьев А.Б. Проблемы эффективности следственных действий. – Ереван, 1987.

Надійшла до редакції 16.11.2013

